

CHƯƠNG V

NĂM PHÁP (PAÑCAKANIPĀTA)

I. PHẨM SỨC MẠNH HỮU HỌC (SEKHABALAVAGGA)

I. KINH TÓM TẮT (*Samkhittasutta*)¹ (A. III. 1)

1. Như vậy tôi nghe.

Một thời, Thế Tôn trú ở Sāvattthi, tại Jetavana, vườn ông Anāthapiṇḍika. Tại đây, Thế Tôn gọi các Tỷ-kheo:

– Này các Tỷ-kheo!

– Thừa vâng, bạch Thế Tôn.

Các vị Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, có năm sức mạnh này của bậc Hữu học. Thế nào là năm? Tín lực, tầm lực, quý lực, tinh tấn lực, tuệ lực. Này các Tỷ-kheo, có năm sức mạnh này của bậc Hữu học.

Do vậy, này các Tỷ-kheo, cần phải học tập như sau:

“Tôi sẽ thành tựu tín lực, được gọi là Hữu học lực. Tôi sẽ thành tựu tầm lực, được gọi là Hữu học lực. Tôi sẽ thành tựu quý lực, được gọi là Hữu học lực. Tôi sẽ thành tựu tinh tấn lực, được gọi là Hữu học lực. Tôi sẽ thành tựu tuệ lực, được gọi là Hữu học lực.”

Như vậy, này các Tỷ-kheo, các ông cần phải học tập.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy, các Tỷ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời dạy Thế Tôn.

II. KINH QUẢNG THUYẾT (*Vitthatasutta*)² (A. III. 2)

2. Này các Tỷ-kheo, có năm sức mạnh này của bậc Hữu học. Thế nào là năm? Tín lực, tầm lực, quý lực, tinh tấn lực, tuệ lực.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là tín lực?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Thánh đệ tử có lòng tin, tin tưởng sự giác ngộ của Như Lai: “Đây là Thế Tôn, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, Minh Hạnh

¹ Xem A. II. 150; III. 248; D. III. 253; M. II. 12. Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.677-678. 0185c20-25).

² Tham chiếu: *Tăng. 增* (T.02. 0125.32.1. 0673c20).

Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Sư, Phật, Thế Tôn.” Như vậy, này các Tỷ-kheo, được gọi là tín lực.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là tầm lực?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Thánh đệ tử có lòng hồ thẹn; hồ thẹn đối với thân làm ác, miệng nói ác, ý nghĩ ác; hồ thẹn đối với các pháp ác, bất thiện được thực hiện. Như vậy, này các Tỷ-kheo, được gọi là tầm lực.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là quý lực?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Thánh đệ tử có lòng sợ hãi tội lỗi; sợ hãi tội lỗi đối với thân làm ác, miệng nói ác, ý nghĩ ác; sợ hãi tội lỗi đối với các pháp ác, bất thiện được thực hiện. Như vậy, này các Tỷ-kheo, được gọi là quý lực.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là tinh tấn lực?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Thánh đệ tử sống tinh cần tinh tấn, từ bỏ các pháp bất thiện, thành tựu các pháp thiện; nỗ lực kiên trì, tinh tấn, không từ bỏ gánh nặng đối với pháp thiện. Như vậy, này các Tỷ-kheo, được gọi là tinh tấn lực.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là tuệ lực?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Thánh đệ tử có trí tuệ, thành tựu trí tuệ về sanh diệt, với sự thể nhập bậc Thánh vào con đường đoạn tận khổ đau. Này các Tỷ-kheo, đây gọi là tuệ lực.

Những pháp này, này các Tỷ-kheo, là năm sức mạnh của bậc Hữu học. Do vậy, này các Tỷ-kheo, cần phải học tập như sau:

“Ta sẽ thành tựu tín lực, được gọi là Hữu học lực... tầm lực... quý lực... tinh tấn lực... Ta sẽ thành tựu tuệ lực, được gọi là Hữu học lực.” Như vậy, này các Tỷ-kheo, các ông cần phải học tập.

III. KINH KHỔ (*Dukkhasutta*) (A. III. 3)

3. Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ngay trong hiện tại sống đau khổ, với tổn não, với ưu não, với nhiệt não, sau khi thân hoại mệnh chung, được chờ đợi là ác thú. Thế nào là năm?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo không có lòng tin, không có lòng hồ thẹn, không có lòng sợ hãi tội lỗi, biếng nhác, ác tuệ. Thành tựu với năm pháp này, này các Tỷ-kheo, ngay trong hiện tại sống đau khổ, với tổn não, với ưu não, với nhiệt não; sau khi thân hoại mệnh chung, được chờ đợi là ác thú.

Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ngay trong hiện tại sống an lạc, không có tổn não, không có ưu não, không có nhiệt não; sau khi thân hoại mệnh chung, được chờ đợi là cõi lành. Thế nào là năm? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo có lòng tin, có lòng hồ thẹn, có lòng sợ hãi tội lỗi, tinh cần tinh tấn, có trí tuệ. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ngay trong hiện tại sống an lạc, không có tổn não, không có ưu não, không có nhiệt não; sau khi thân hoại mệnh chung, được chờ đợi là cõi lành.

IV. KINH TƯƠNG XỨNG (*Yathābhātasutta*) (A. III. 3)

4. Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo như vậy tương xứng bị rơi vào địa ngục. Thế nào là năm?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo không có lòng tin, không có lòng hổ thẹn, không có lòng sợ hãi tội lỗi, biếng nhác, ác tuệ. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo như vậy tương xứng bị rơi vào địa ngục.

Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo như vậy tương xứng được sanh vào cõi trời. Thế nào là năm?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo có lòng tin, có lòng hổ thẹn, có lòng sợ hãi tội lỗi, tinh cần tinh tấn, có trí tuệ. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo như vậy tương xứng được sanh vào cõi trời.

V. KINH HỌC PHÁP (*Sikkhāsutta*)³ (A. III. 4)

5. Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, này các Tỷ-kheo, từ bỏ học pháp, trở lui đời sống thế tục, năm vấn đề hợp pháp để tự trách và chỉ trích đến với vị ấy ngay trong hiện tại. Thế nào là năm?

“Trong ta [vị ấy nghĩ] không có lòng tin đối với các thiện pháp, trong ta không có lòng hổ thẹn đối với các thiện pháp, trong ta không có lòng sợ hãi tội lỗi đối với các thiện pháp, trong ta không có tinh tấn đối với các thiện pháp, trong ta không có trí tuệ đối với các thiện pháp.” Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, này các Tỷ-kheo, từ bỏ học pháp, trở lui đời sống thế tục, năm vấn đề hợp pháp để tự trách và chỉ trích đến với vị ấy ngay trong hiện tại.

Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, này các Tỷ-kheo, đau với đau khổ, với ưu tư, với mặt đầy nước mắt, than khóc, vẫn sống đời sống Phạm hạnh hoàn toàn thanh tịnh, năm vấn đề hợp pháp để tự tán thán đến với vị ấy ngay trong hiện tại. Thế nào là năm?

“Trong ta [vị ấy nghĩ] có lòng tin đối với các thiện pháp, trong ta có lòng hổ thẹn đối với các thiện pháp, trong ta có lòng sợ hãi tội lỗi đối với các thiện pháp, trong ta có lòng tinh tấn đối với các thiện pháp, trong ta có trí tuệ đối với các thiện pháp.” Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, này các Tỷ-kheo, đau với đau khổ, với ưu tư, với mặt đầy nước mắt, than khóc, vẫn sống đời sống Phạm hạnh hoàn toàn thanh tịnh, năm vấn đề hợp pháp để tự tán thán này đến với vị ấy ngay trong hiện tại.

VI. KINH BƯỚC VÀO (*Samāpattisutta*) (A. III. 5)

6. Không có sự bước vào bất thiện, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào có lòng tin an trú vào các thiện pháp. Khi nào lòng tin biến mất, này các Tỷ-kheo, lòng không tin khởi lên và tồn tại, thời có sự bước vào bất thiện.

Không có sự bước vào bất thiện, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào có lòng

³ Tham chiếu: *Tap. 雜* (T.02. 0099.681-682. 0186a23-b07).

hở thẹn vào các thiện pháp. Khi nào lòng hở thẹn biến mất, này các Tỷ-kheo, lòng không hở thẹn khởi lên và tồn tại, thời có sự bước vào bất thiện.

Không có sự bước vào bất thiện, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào có lòng sợ hãi tội lỗi vào các thiện pháp. Khi nào lòng sợ hãi tội lỗi biến mất, này các Tỷ-kheo, lòng không sợ hãi tội lỗi khởi lên và tồn tại, thời có sự bước vào bất thiện.

Không có sự bước vào bất thiện, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào có lòng tinh tấn vào các thiện pháp. Khi nào lòng tinh tấn biến mất, này các Tỷ-kheo, lòng biếng nhác khởi lên và tồn tại, thời có sự bước vào bất thiện.

Không có sự bước vào bất thiện, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào có trí tuệ an trú vào các thiện pháp. Khi nào trí tuệ biến mất, này các Tỷ-kheo, ác tuệ khởi lên và tồn tại, thời có sự bước vào bất thiện.

VII. KINH DỤC (*Kāmasutta*) (A. III. 5)

7. Phần lớn, này các Tỷ-kheo, các loại hữu tình tìm được lạc thú trong các dục. Với thiện nam tử, này các Tỷ-kheo, đã bỏ một bên lưỡi liềm và đòn gánh, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, vị ấy vừa đủ để được gọi: “Vị thiện nam tử vì lòng tin xuất gia”, vì có sao?

Các dục (*kāma*), này các Tỷ-kheo, được tìm thấy nơi tuổi trẻ, các dục này hay các dục khác. Và này các Tỷ-kheo, các dục hạ liệt, các dục trung đẳng, và các dục tối thắng, tất cả dục đều được chấp nhận là các dục.

Ví như, này các Tỷ-kheo, có đứa con nít, trẻ nhỏ, ngây thơ đang nằm ngửa, do người vú vô ý, đứa nhỏ cầm một cây que hay hòn sạn cho vào miệng. Người vú hầu ấy phải mau chóng tác ý. Sau khi mau chóng tác ý, phải mau chóng móc cho ra. Nếu không thể mau chóng móc ra được thời với tay trái nắm đầu nó lại, với tay mặt, lấy ngón tay làm như cái móc, móc cho vật ấy ra, dầu có phải chảy máu. Vì có sao? Này các Tỷ-kheo, làm như vậy, có hại cho đứa trẻ, Ta nói rằng không phải không có hại. Tuy vậy, này các Tỷ-kheo, người vú hầu phải làm như vậy vì muốn lợi ích, vì tìm hạnh phúc, vì lòng thương tưởng, vì lòng từ mẫn [đứa trẻ]. Nhưng này các Tỷ-kheo, khi đứa trẻ ấy đã lớn lên, và có đủ trí khôn, người vú hầu ấy không săn sóc nó nữa, nghĩ rằng: “Nay đứa trẻ đã biết tự bảo vệ mình, không phóng dật nữa.”

Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, cho đến khi nào vị Tỷ-kheo chưa gây được lòng tin đối với các thiện pháp, chưa gây được lòng hổ thẹn đối với các thiện pháp, chưa gây được lòng sợ hãi tội lỗi đối với các thiện pháp, chưa gây được lòng tinh tấn đối với các thiện pháp, chưa gây được trí tuệ đối với các thiện pháp, cho đến khi ấy, này các Tỷ-kheo, Ta cần phải phòng hộ Tỷ-kheo ấy.

Khi nào, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo gây được lòng tin đối với các thiện pháp, gây được lòng hổ thẹn đối với các thiện pháp, gây được lòng sợ hãi tội lỗi đối với các thiện pháp, gây được lòng tinh tấn đối với các thiện pháp, gây được trí tuệ đối với các thiện pháp, thời khi ấy, này các Tỷ-kheo, Ta không còn

săn sóc Tỷ-kheo ấy, nghĩ rằng: “Nay Tỷ-kheo ấy đã biết tự bảo vệ mình, không còn phóng dật nữa.”

VIII. KINH TỪ BỎ (*Cavanasutta*) (A. III. 6)

8. Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Thế nào là năm?

Không có lòng tin, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp; không có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp; không có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp; biếng nhác, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp; không có trí tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp.

Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Thế nào là năm?

Có lòng tin, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có tinh tấn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có trí tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp.

IX. KINH KHÔNG TÔN KÍNH THỨ NHẤT

(*Paṭhamaagāravasutta*) (A. III. 7)

9. Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Thế nào là năm?

Không có lòng tin, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Không có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Không có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Biếng nhác, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Không có trí tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng,⁴ từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, từ bỏ, không an trú trong Diệu pháp.

Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Thế nào là năm?

⁴ *Appatisso*. AA. III. 225: *Nāssa patissoti appatisso, ajeṭṭhako anīcavutti* (“Bất tuân” nghĩa là vị ấy không vâng lời, chưa phải là thâm niên nhưng không khiêm nhường).

Có lòng tin, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có tinh tấn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Có trí tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, không từ bỏ, an trú trong Diệu pháp.

X. KINH KHÔNG TÔN KÍNH THỨ HAI (*Dutiyaagāravasutta*) (A. III. 9)

10. Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Thế nào là năm?

Không có lòng tin, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Không có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Không có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Biếng nhác, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Có ác tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo không cung kính, không tôn trọng, không thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này.

Thành tựu năm pháp, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo cung kính, tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Thế nào là năm?

Có lòng tin, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Có lòng hổ thẹn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Có lòng sợ hãi tội lỗi, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Tinh cần tinh tấn, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Có trí tuệ, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này. Thành tựu năm pháp này, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo có cung kính, có tôn trọng, có thể lớn lên, tăng trưởng, lớn mạnh trong Pháp và Luật này.